

OLAF uzatvára prípady týkajúce sa poľnohospodárskych fondov EÚ na Slovensku

Európsky úrad pre boj proti podvodom (OLAF) uzavrel v roku 2020 tri administratívne vyšetrovania týkajúce sa možného zneužitia fondov EÚ v oblasti poľnohospodárstva na Slovensku. Zistenia zahŕňajú nezrovnalosti v priamych platbách a systémové nedostatky vo vnútroštátnych postupoch overovania.

V rámci poľnohospodárskych fondov EÚ sa priame platby poskytujú poľnohospodárom vo forme základnej podpory príjmu na hektár. V roku 2020 OLAF uzavrel tri vyšetrovania, ktoré sa týkali obvinení súvisiacich s priamymi platbami na Slovensku.

Na to, aby žiadateľ mohol tieto dotácie využívať, musí spĺňať „minimálne požiadavky“ na počet hektárov obhospodarovanej pôdy a na požadovanú sumu. Žiadatelia musia byť aj aktívni poľnohospodári a musia mať k dispozícii poľnohospodársku pôdu. V uvedených troch vyšetrovaniach úradu OLAF sa skúmali žiadosti o priame platby, ktoré v rokoch 2013 až 2019 podali viaceré spoločnosti.

V rámci prvého vyšetrovania – ukončeného v marci 2020 – sa analyzovali prekrývajúce sa žiadosti o platby na dané pozemky. Vyšetrovanie nepotvrdilo žiadne neoprávnené platby, keďže sa zistilo, že pozemky, v prípade ktorých vnútroštátni kontrolóri nemohli jednoznačne určiť platobný nárok, boli platobnou agentúrou pre daný rok vyhlásené za neoprávnené. V dôsledku toho žiadny z dotknutých poľnohospodárov nedostal platby na daný pozemok.

Druhé vyšetrovanie bolo uzavreté v júni 2020 a zameralo sa na žiadosti predložené jednou spoločnosťou podozrivou z úmyselného požadovania platieb EÚ na neoprávnenú pôdu. Vyšetrovaním sa zistilo mnoho problémov, napríklad neoprávnenosť pôdy, pretože jej hlavné využitie bolo iné ako poľnohospodárska činnosť, porušenie povinnosti udržiavať trvalý trávny porast v dobrom poľnohospodárskom stave a iné nezrovnalosti.

Tretie vyšetrovanie bolo uzavreté v decembri 2020. Vyšetrovanie odhalilo, že na určité plochy, na ktoré si niektoré spoločnosti už roky robili nárok, sa v skutočnosti nevzťahovali platné nájomné zmluvy.

Okrem konkrétnych zistení týkajúcich sa platieb, odhalili vyšetrovania úradu OLAF niekoľko nedostatkov v systéme kontroly a riadenia priamych platieb na Slovensku. OLAF zistil, že kontroly týkajúce sa toho, či žiadatelia nakladajú s pozemkami zákonne, sú veľmi obmedzené. Zatiaľ čo poľnohospodári by mali byť schopní preukázať svoje právo užívať pôdu napríklad prostredníctvom nájomnej zmluvy alebo dokumentu potvrdzujúceho ich vlastníctvo, overuje sa to len v prípade

prekrývajúcich sa nárokov, t. j. keď si dvaja alebo viacerí poľnohospodári nárokujú dotácie na ten istý pozemok.

Z analýzy OLAF-u takisto vyplynulo, že interné postupy overovania prijaté slovenským národným orgánom zodpovedným za správu poľnohospodárskej pôdy vo vlastníctve štátu alebo pôdy bez známeho súkromného vlastníka by sa mali zlepšiť, pokiaľ ide o ich transparentnosť a právnu istotu. Vyskytli sa aj otázky, či sa postup uplatňoval efektívne a nediskriminačne.

OLAF sa domnieva, že preplatky spôsobené nedostatkami v procese overovania by mohli predstavovať viac ako jeden milión eur. OLAF adresoval svoje zistenia príslušným orgánom prostredníctvom odporúčaní. Dva prípady boli uzavreté s finančnými a trestnoprávnymi odporúčaniami; tretí bol uzavretý bez odporúčaní, ale z neho vyplývajúce zistenia sa zohľadnili v administratívnom odporúčaní, ktoré bolo vydané v súvislosti s týmito tromi prípadmi.

Generálny riaditeľ úradu OLAF Ville Itälä uviedol: *„Spravodlivý a riadne monitorovaný prístup k finančným prostriedkom EÚ je predpokladom na to, aby každý jeden cent bol správne vynaložený. OLAF vyšetruje preto, aby pomohol napraviť akýchkoľvek nezrovnalosti., Naša dlhoročná odbornosť tiež znamená, že môžeme zároveň pomôcť príslušným vnútroštátnym orgánom pri riešení zložitých záležitostí v tejto oblasti. Spoločne pracujeme na ochrane peňazí daňových poplatníkov EÚ.“*

OLAF úzko spolupracoval s príslušnými vnútroštátnymi správными a súdnymi orgánmi a s Eurojustom. Pred vypracovaním záverov mali všetky dotknuté osoby možnosť vyjadriť sa ku skutočnostiam, ktoré sa ich týkajú. Teraz bude na príslušných orgánoch EÚ a vnútroštátnych orgánoch, aby tieto odporúčania úradu OLAF preskúmali a rozhodli o ich vykonaní. Dovtedy platí prezumpcia neviný všetkých dotknutých osôb.

Poslanie, mandát a právomoci úradu OLAF:

Poslaním úradu OLAF je odhaľovať, vyšetřovať a zastaviť podvody týkajúce sa prostriedkov EÚ.

OLAF plní svoje poslanie tým, že:

- vedie nezávislé vyšetřovania podvodov a korupcie týkajúcich sa finančných prostriedkov EÚ s cieľom zabezpečiť, aby sa všetky prostriedky daňovníkov EÚ dostali k projektom, ktoré môžu viesť k tvorbe pracovných miest a rastu v Európe,
- prispieva k posilneniu dôvery občanov v inštitúcie EÚ tým, že vyšetřuje závažné pochybenia zamestnancov a členov inštitúcií EÚ,
- vypracováva účinnú politiku EÚ v oblasti boja proti podvodu.

V rámci svojej nezávislej vyšetřovacej úlohy môže OLAF vyšetřovať záležitosti týkajúce sa podvodov, korupcie a iných trestných činov poškodzujúcich finančné záujmy EÚ, pokiaľ ide o:

- všetky výdavky EÚ, pričom hlavnými kategóriami výdavkov sú štrukturálne fondy, poľnohospodárska politika a fondy rozvoja vidieka, priame výdavky a vonkajšia pomoc,
- niektoré oblasti príjmov EÚ, predovšetkým clá,
- podozrenia z vážneho pochybenia zo strany zamestnancov a členov inštitúcií EÚ.

Ďalšie informácie:

Jana CAPPELLO
hovorkyňa
Európsky úrad pre boj proti podvodom (OLAF)
Telefón: +32 2 29 85549
E-mail: olaf-media@ec.europa.eu
http://ec.europa.eu/anti_fraud

Chris JONES
zástupca hovorkyne
Európsky úrad pre boj proti podvodom (OLAF)
+32 2 29 91606
olaf-media@ec.europa.eu
http://ec.europa.eu/anti_fraud

